

การประสานความร่วมมือระหว่าง ภาครัฐ องค์กรปกครองส่วนท้องถิ่น และ
ชุมชนในการแก้ไขปัญหาที่ดินเหม็นจากโรงงานยางพารา : ศึกษากรณีในเขต
พื้นที่ตำบลพังลา อำเภอสะเดา จังหวัดสงขลา¹

พีรพล มุสิกราษฎร์²

ดร.สุชาติ ศรียารัตน์³

ผู้ช่วยศาสตราจารย์ ดร.มุฮัมหมัดอิลยาส หล้าปริง³

ผู้ช่วยศาสตราจารย์ ดร.ปรัชญา ชุ่มนาเสียว³

รองศาสตราจารย์ ดร.เชษฐ รัชดาพรธนาธิกุล³

บทคัดย่อ

การศึกษาวิจัยเรื่อง วิธีการประสานความร่วมมือระหว่าง ภาครัฐ องค์กรปกครองส่วนท้องถิ่น และชุมชนในการแก้ไขปัญหาที่ดินเหม็นจากโรงงานยางพารา : ศึกษากรณีในเขตพื้นที่ตำบลพังลา อำเภอสะเดา จังหวัดสงขลา โดยมีวัตถุประสงค์ที่จะศึกษา เกี่ยวกับวิธีการประสานความร่วมมือระหว่าง ภาครัฐ องค์กรปกครองส่วนท้องถิ่น และชุมชนในการแก้ไขปัญหาที่ดินเหม็นจากโรงงานยางพารา : ศึกษากรณีในเขตพื้นที่ตำบลพังลา อำเภอสะเดา จังหวัดสงขลา

1 บทความเรียบเรียงจากการศึกษาอิสระเรื่อง “การประสานความร่วมมือระหว่าง ภาครัฐ องค์กรปกครองส่วนท้องถิ่น และชุมชนในการแก้ไขปัญหาที่ดินเหม็นจากโรงงานยางพารา : ศึกษากรณีในเขตพื้นที่ตำบลพังลา อำเภอสะเดา จังหวัดสงขลา” ซึ่งได้ผ่านการสอบเรียบร้อยแล้ว โดยมีอาจารย์ที่ปรึกษาหลัก คือ อาจารย์ ดร. สุชาติ ศรียารัตน์

2 นักศึกษาปริญญาโท โครงการหลักสูตรรัฐศาสตรมหาบัณฑิต (สาขาวิชาสหวิทยาการเพื่อการพัฒนาท้องถิ่น) มหาวิทยาลัยรามคำแหง

3 อาจารย์ที่ปรึกษาการค้นคว้าอิสระ

พร้อมทั้งเสนอแนะแนวทางแก้ไขปัญหากลิ่นเหม็นจากโรงงานยางพาราให้กับพื้นที่ใกล้เคียงหรือพื้นที่อื่นๆ ที่ได้รับกระทบที่คล้ายๆกัน ได้นำไปใช้ให้เกิดประโยชน์ต่อชุมชนของตนได้ ในรูปแบบการวิจัยเชิงคุณภาพ (Qualitative Research) ซึ่งผู้วิจัยได้ใช้เครื่องมือในการวิจัยโดยใช้แบบสัมภาษณ์ (Interview) ในรูปแบบการสัมภาษณ์เชิงลึก และได้กำหนดกลุ่มตัวอย่างในการตอบแบบสัมภาษณ์ จำนวน 6 คน ได้แก่ เจ้าหน้าที่สำนักงานอุตสาหกรรมจังหวัดสงขลา ผู้บริหารองค์การบริหารส่วนตำบลพังลา ปลัดองค์การบริหารส่วนตำบลพังลา แกนนำชุมชน และประชาชนในเขตพื้นที่ตำบลพังลา

ผลการศึกษา พบว่า วิธีประสานความร่วมมือระหว่าง ภาครัฐ องค์กรปกครองส่วนท้องถิ่น และชุมชนในการแก้ไขปัญหากลิ่นเหม็นจากโรงงานยางพาราที่เกิดขึ้นมีด้วยกัน 2 วิธี ดังนี้ 1. จัดประชุมทางการ เป็นการประชุมเดือนละ 1 ครั้ง สลับหมุนเวียนไปทุกโรงงาน เพื่อเปิดเวทีให้ทุกภาคส่วนเข้ามาร่วมพูดคุยและทำความเข้าใจร่วมกัน มีทั้ง อุตสาหกรรมจังหวัดสงขลา สิ่งแวดล้อมภาค 16 ตัวแทนจากโรงงานอุตสาหกรรมทุกโรงงาน องค์กรบริหารส่วนตำบลพังลา เทศบาลตำบลคลองแงะ ประชาชนในพื้นที่ โรงเรียน เป็นการรวมตัวกันของทุกภาคส่วนที่เกี่ยวข้อง เข้ามาร่วมพูดคุยถึงปัญหา แสดงความคิดเห็น ช่วยหาทางแก้ไขปัญหที่เกิดขึ้น 2. การสร้างกลุ่มไลน์ขึ้นมา โดยเชิญทุกภาคส่วนเข้าไปในกลุ่มไลน์นี้ เป็นการเปิดช่องทางที่สามารถพูดคุยกันได้ตลอดเวลาโดยไม่ต้องรอการประชุมในหลายๆเดือน หรือต้องไปร้องเรียนที่องค์การบริหารส่วนตำบลพังลา เมื่อมีข่าวของเรื่องกลิ่นหรือผลกระทบต่อสิ่งแวดล้อม ก็จะส่งข้อมูลในไลน์กลุ่ม เพื่อเป็นการแจ้งให้กับทางโรงงานทราบโดยทั่วกัน ทางโรงงานจะได้ทำการยับยั้งกลิ่นได้ทันท่วงที

คำสำคัญ : การประสานความร่วมมือ

บทนำ

ที่มาและความสำคัญของปัญหา

ความเป็นมา

ปัจจุบันนี้ประเทศไทยได้รับอิทธิพลมาจากกระแสทุนนิยม จากที่เคยเป็นสังคมเกษตรกรรมก็ได้เปลี่ยนมาเป็นสังคมอุตสาหกรรมมากยิ่งขึ้น ต้องยอมรับว่าทำให้ประเทศไทยมีรายได้เพิ่มมากขึ้น แต่ผลกระทบที่เกิดขึ้นตามมาคือ ปัญหาสิ่งแวดล้อม ซึ่งไม่ใช่เป็นเพียงปัญหาในประเทศแต่เป็นปัญหาระดับโลกที่พวกเราทุกคนจะต้องช่วยกัน ปัญหาสำคัญที่เกิดขึ้น เกิดจากโรงงานอุตสาหกรรมคือ ปัญหากลิ่นเหม็น ซึ่งมีมากมายหลายประเภทได้แก่ โรงงานอุตสาหกรรมพลาสติก โรงงานแก้ว โรงงานพลาสติก โรงงานฟอกหนัง โรงงานพ่นสีรถยนต์ โรงงานผลิตเคมีภัณฑ์ต่างๆ โรงงานยางพารา เป็นต้น กลิ่นเหม็นที่เกิดจากโรงงานอุตสาหกรรมต่างๆ นั้นเป็นปัญหาที่ส่งผลกระทบต่อชุมชนต่างๆ ทำให้เกิดปัญหาด้านสุขภาพตามมา ทำให้คนในชุมชนที่ได้รับผลกระทบ ได้รับการเจ็บป่วยซึ่งในปัจจุบันมีกฎหมายคุ้มครอง และควบคุมโรงงานอุตสาหกรรม และยังมีเทคโนโลยีที่ทันสมัยที่สามารถช่วยกำจัดกลิ่นให้หมดไปได้ แต่ก็ยังมีโรงงานอีกหลายๆแห่งที่ยังไม่สามารถกำจัดกลิ่นเหม็นให้หมดไปได้ และบางโรงงานอุตสาหกรรมก็ไม่ทำตามกฎหมายที่ควบคุม ซึ่งเป็นปัญหาที่ขาดการแก้ไขที่จริงจังของประเทศไทย

ความสำคัญของปัญหา

องค์การบริหารส่วนตำบลพังงา มีด้วยกันทั้งหมด 6 หมู่บ้าน ประชากรทั้งหมด 4,364 คน ได้รับผลกระทบจากโรงงานอุตสาหกรรม ในด้านมลภาวะทางอากาศ ด้านกลิ่นเหม็นจากโรงงานยางพาราที่ตั้งอยู่ในเขตพื้นที่ องค์การบริหารส่วนตำบลพังงา เป็นโรงงานอุตสาหกรรมยางพารา ที่ผลิตขึ้นมาก่อนและรับซื้อขึ้นมาก่อนจำนวนมาก ได้ส่งกลิ่นเหม็นรบกวนคนในชุมชนและชุมชนใกล้เคียง ซึ่งสร้างความเดือดร้อนให้กับคนใน

ชุมชน กลิ่นเหม็นที่ออกมาจากโรงงานยางพารา จะได้กลิ่นเหม็นแรงมากในทุกๆวัน ยิ่งในเวลากลางคืนจะได้กลิ่นเหม็นตลอดคืน ในบางช่วงก็จะมีกลิ่นเหม็นตลอดทั้งกลางวันและกลางคืน ส่งผลให้ประชาชนได้รับผลกระทบเป็นอย่างมาก

ด้วยเหตุนี้ผู้วิจัยจึงสนใจที่จะศึกษาวิธีการประสานความร่วมมือระหว่างภาครัฐ องค์กรปกครองส่วนท้องถิ่น และชุมชน ตำบลพังลา อำเภอสะเดา จังหวัดสงขลา ในการแก้ไขปัญหากลิ่นเหม็นจากโรงงานอุตสาหกรรม ผลงานวิจัยในครั้งนี้จะช่วยพัฒนาและแก้ไขการประสานความร่วมมือระหว่างภาครัฐ องค์กรบริหารส่วนตำบลพังลา และคนในชุมชนให้เกิดการประสานความร่วมมือกันอย่างแท้จริงและทำให้คนในชุมชนได้รับประโยชน์จากการวิจัยในครั้งนี้ด้วย

วัตถุประสงค์การวิจัย

1 เพื่อศึกษาวิธีการประสานความร่วมมือระหว่าง ภาครัฐ องค์กรปกครองส่วนท้องถิ่น และชุมชนในการแก้ไขปัญหากลิ่นเหม็นจากโรงงานยางพารา : ศึกษากรณีในเขตพื้นที่ตำบลพังลา อำเภอสะเดา จังหวัดสงขลา

2 เพื่อเสนอแนะแนวทางในการแก้ไขปัญหากลิ่นเหม็นจากโรงงานยางพาราให้กับพื้นที่ใกล้เคียงหรือพื้นที่อื่น ที่ได้รับผลกระทบที่คล้ายๆกัน ได้นำไปใช้ให้เกิดประโยชน์ต่อชุมชนของตนได้

ประโยชน์ที่คาดว่าจะได้รับ

1 เพื่อทราบแนวทางวิธีการประสานความร่วมมือระหว่าง ภาครัฐ องค์กรปกครองส่วนท้องถิ่น และชุมชนในการแก้ไขปัญหากลิ่นเหม็นจากโรงงานยางพารา

2 เพื่อทราบถึงแนวทางการแก้ไขและพัฒนาในการแก้ไขปัญหากลิ่นเหม็นจากโรงงานยางพารา

ใช้คำถามสำหรับหน่วยงานภาครัฐ มีข้อคำถามด้วยกันดังนี้

1. ภาครัฐมีมาตรการในการแก้ไขปัญหากลิ่นเหม็นจากโรงงานยางพาราอย่างไร
2. ภาครัฐมีกฎหมายในการควบคุมโรงงานอย่างไร
3. ภาครัฐมีเกณฑ์ในการควบคุมตรวจสอบอย่างไร
4. ภาครัฐมีการประสานความร่วมมือระหว่าง ภาครัฐ องค์กรปกครองส่วนท้องถิ่น และชุมชนในการแก้ไขปัญหากลิ่นเหม็นจากโรงงานยางพารา อย่างไร
5. ภาครัฐให้การส่งเสริมและสนับสนุน การประสานความร่วมมือกับ องค์กรปกครองส่วนท้องถิ่น และประชาชนในการแก้ไขปัญหากลิ่นเหม็นจากโรงงานยางพารา อย่างไร
6. ณ ตอนนี้องค์การปกครองส่วนท้องถิ่นมีการวางแผนการประสานความร่วมมือระหว่างองค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นและประชาชนในการแก้ไขปัญหากลิ่นเหม็นจากโรงงานยางพารา อย่างไร
7. ภาครัฐมีอุปสรรคหรือปัญหาในการประสานความร่วมมือระหว่างองค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นและประชาชนในการแก้ไขปัญหากลิ่นเหม็นจากโรงงานยางพารา อย่างไร

ใช้คำถามสำหรับองค์การบริหารส่วนตำบลพังกากับชุมชน มีข้อคำถามด้วยกันดังนี้

1. มีวิธีการประสานความร่วมมือระหว่าง ภาครัฐ องค์กรปกครองส่วนท้องถิ่น และชุมชนในการแก้ไขปัญหากลิ่นเหม็นจากโรงงานยางพารา อย่างไร
2. องค์การบริหารส่วนตำบลพังกามีวิธีการประสานความร่วมมือกับประชาชนอย่างไร
3. คณะผู้บริหารที่มีความรู้ความสามารถ จะส่งผลต่อการแก้ไขปัญหากลิ่นเหม็นจากโรงงานยางพาราหรือไม่ อย่างไร

4. คณะผู้บริหารที่ส่งเสริมและสนับสนุน การประสานความร่วมมือระหว่างชุมชน จะส่งผลต่อการแก้ไขปัญหาจากโรงงานยางพารา หรือไม่ อย่างไร

5. ผู้นำชุมชน ที่มีความรู้ ความสามารถ และมีประสบการณ์ในการทำงาน จะช่วยผลักดันคนในชุมชน ให้สามารถแก้ไขปัญหาจากโรงงานยางพาราได้ หรือไม่ อย่างไร

6. คนในชุมชนได้มีการรวมตัวกัน เป็นองค์กรชุมชนและจัดการแก้ไขปัญหาจากโรงงานยางพารา หรือไม่ อย่างไร

7. ชุมชนได้ร่วมมือกับภาคอื่นใดบ้าง ในการร่วมกันแก้ไขปัญหาจากโรงงานยางพาราที่เกิดขึ้น หรือไม่ อย่างไร

8. ชุมชนมีแรงจูงใจใดบ้าง ที่มีผลในการแก้ไขปัญหาจากโรงงานยางพารา ให้ประสบความสำเร็จ

9. กฎระเบียบข้อบังคับขององค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นหรือกฎหมายควบคุมโรงงาน มีผลต่อการแก้ไขปัญหาจากโรงงานยางพาราหรือไม่อย่างไร

3 ผลจากการศึกษาวิจัยที่ได้รับ สามารถนำไปใช้กับชุมชนอื่นหรือชุมชนใกล้เคียงที่มีปัญหาเหมือนกัน หรือนำไปประยุกต์ใช้ให้เข้ากับชุมชนตนเองได้

บททวนวรรณกรรม

แนวคิดเกี่ยวกับการประสานความร่วมมือ

ความหมายและคำจำกัดความ

Fayol (1964, pp. 98-99 อ้างถึงใน ฉวีวรรณ ปุรานิธิ, 2556, หน้า 37) ได้ให้ความหมายของการประสานความร่วมมือในหนังสือเรื่อง “General and Industrial Management” ว่า หมายถึง เป็นการทำงานต่างๆให้มีความเป็นอันหนึ่งอันเดียวกัน ให้บรรลุวัตถุประสงค์ที่วางไว้

Gulick and Urwick (1936, pp. 13-14 อ้างถึงใน ฉวีวรรณ ปุรานิธิ, 2556, หน้า 37) เข้าได้เสนอแนวคิดเกี่ยวกับ POSDCORB โดยให้ความหมายของการประสานความร่วมมือว่า หมายถึงความต้องการของผู้บริหาร หรือผู้นำองค์กร ที่แบ่งงานตามที่ได้รับมอบหมาย ได้ประสานความร่วมมือเข้ากันได้ดี มีเป้าหมายของการประสานความร่วมมือ เพื่อให้เกิดประสิทธิภาพ ประหยัดเวลา และค่าใช้จ่าย และบรรลุวัตถุประสงค์ของที่องค์กรตั้งไว้

สุชาติ ประชากุล กล่าวว่า การประสานความร่วมมือ หมายถึง บุคคลหรือหน่วยงานในองค์การทำงานร่วมกันกับบุคคลอื่นหรือองค์กรอื่น เพื่อให้บรรลุวัตถุประสงค์ที่ได้ตั้งไว้ขององค์การ

กล่าวโดยสรุป จากความหมายการประสานความร่วมมือข้างต้น ผู้วิจัยสามารถสรุปได้ว่า การประสานความร่วมมือหมายถึง การบุคคลหรือหน่วยงานในองค์การทำงานร่วมกันกับ บุคคลหรือหน่วยงานในองค์การอื่น ให้ทุกฝ่ายทำงานร่วมกันอย่างเป็นน้ำหนึ่งใจเดียวกัน มีความสามัคคี ลดปัญหาการทำงานซ้ำซ้อนและปัญหาความขัดแย้ง ให้การทำงานเป็นไปด้วยความราบรื่น และมีประสิทธิภาพ นำไปสู่การบรรลุวัตถุประสงค์ขององค์การที่ได้ตั้งเอาไว้

วิธีดำเนินการศึกษา

โดยใช้แบบสัมภาษณ์ (Interview) ในรูปแบบการสัมภาษณ์เชิงลึก (In-Depth Interview) ร่วมกับข้อมูลที่ได้จากเอกสาร เพื่อศึกษาวิธีการประสานความร่วมมือระหว่าง

ภาครัฐ องค์กรปกครองส่วนท้องถิ่น และชุมชนในการแก้ไขปัญหากลิ่นเหม็นจากโรงงาน ยางพารา โดยแบบสัมภาษณ์มีส่วนประกอบทั้ง 3 ตอน ดังนี้ 1. ข้อมูลผู้ให้สัมภาษณ์ ตอนที่ 2. คำถามจากภาครัฐและคำถามจากองค์การบริหารส่วนตำบลพังลา กับประชาชน วิธีการประสานความร่วมมือระหว่างภาครัฐ องค์กรปกครองส่วนท้องถิ่น และชุมชนในการแก้ไขปัญหากลิ่นเหม็นจากโรงงานยางพารา ที่ตำบลพังลา อำเภอสะเตกา จังหวัดสงขลา และตอนที่ 3 ข้อเสนอแนะในการพัฒนา โดยผู้ให้สัมภาษณ์ด้วยกันทั้งหมดจำนวน 6 คน

บทสรุปและข้อเสนอแนะ

สรุปผลการศึกษา

ด้านประสานความร่วมมือในระดับการพบปะพูดคุย

องค์การบริหารส่วนตำบลพังลาได้พบปะพูดคุยกับประชาชนในพื้นที่อยู่เป็นประจำถึงปัญหากลิ่นเหม็นจากโรงงานยางพาราที่เกิดขึ้น และปัญหาอื่น ๆ ที่เกิดขึ้นในพื้นที่องค์การบริหารส่วนตำบลพังลา ทางองค์การบริหารส่วนตำบลพังลาได้จัดเวทีในการพูดคุยอยู่เป็นประจำ โดยผ่านโครงการขององค์การบริหารส่วนตำบลพังลา เช่น องค์การบริหารส่วนตำบลพังลาพบปะประชาชน การประชุมนอกรอบ เป็นต้น และยังมีการพบปะพูดคุยที่เป็นการประชุมทางการ เดือนละ 1 ครั้ง เป็นการประชุมของทุกภาคทุกภาคส่วน มีทั้ง อุตสาหกรรมจังหวัดสงขลา สิ่งแวดล้อมภาค 16 ตัวแทนโรงงานอุตสาหกรรม กลุ่มเครือข่ายต่างๆ ตัวแทนภาคประชาชนและประชาชนในพื้นที่ ซึ่งทุกภาคส่วนมาพบปะพูดคุยกันถึงปัญหากลิ่นเหม็นจากโรงงานยางพาราที่เกิดขึ้น ร่วมกันแสดงความคิดเห็นและข้อเสนอแนะ เป็นการร่วมพูดคุยกันของทุกภาคส่วน ซึ่งทางองค์การบริหารส่วนตำบลพังลาจะเป็นแม่ข่าย เพราะโรงงานอุตสาหกรรมส่วนใหญ่จะอยู่ในเขตพื้นที่องค์การบริหารส่วนตำบลพังลา

ด้านประสานความร่วมมือในระดับการปรึกษาหารือ

ชาวบ้านได้เข้ามาให้ข้อมูลและร้องเรียนกลิ่นเหม็นจากโรงงาน ยางพาราอยู่เป็นประจำ บางคนก็ไปร้องเรียนกับผู้บริหารที่อาศัยอยู่ในพื้นที่ใกล้บ้านของตนเอง บางคนก็เข้ามาร้องเรียนที่องค์การบริหารส่วนตำบลพังงา แต่ส่วนใหญ่จะเป็นการโทรศัพท์เข้ามาร้องเรียนกับทางองค์การบริหารส่วนตำบลพังงา ซึ่งตอนนี้ทางองค์การบริหารส่วนตำบลพังงาได้เปิดช่องทางการติดต่อสื่อสารอีกช่องทางหนึ่งคือ ผ่านกลุ่มไลน์ เป็นช่องทางในการพูดคุยถึงปัญหาที่เกิดขึ้น และเอาไว้ปรึกษาหารือถึงวิธีการแก้ไขปัญหา กลิ่นเหม็นจากโรงงานยางพารา ซึ่งในกลุ่มไลน์นี้จะมีทั้ง อุตสาหกรรมจังหวัดสงขลา สิ่งแวดล้อมภาค 16 ตัวแทนโรงงานอุตสาหกรรมทั้งหมด กลุ่มเครือข่ายต่างๆ ตัวแทนภาคประชาชนและประชาชนในพื้นที่ ซึ่งเป็นกลุ่มไลน์เปิด ที่ใครก็สามารถเข้ามาพูดคุยและปรึกษาหารือถึงปัญหากลิ่นเหม็นจากโรงงานยางพาราที่เกิดขึ้นได้ เมื่อมีการร้องเรียนเกิดขึ้นทางองค์การบริหารส่วนตำบลพังงาจะทำการลงพื้นที่ในทันที เพื่อไปหาสาเหตุว่า กลิ่นเหม็นที่เกิดขึ้น เกิดจากสาเหตุอะไร แต่จากการลงพื้นที่ทางองค์การบริหารส่วนตำบลพังงาไม่สามารถระบุโรงงานได้ว่า โรงงานใดเป็นต้นเหตุของกลิ่นเหม็นที่เกิดขึ้นได้อย่างชัดเจน 100% ได้แต่เพียงคาดเดาว่าโรงงานนั้น โรงงานนี้ แต่ละโรงงานก็เป็นสาเหตุของกลิ่นเหม็นที่เกิดขึ้นทั้งนั้น เช่น กลิ่นทางอากาศ กลิ่นทางน้ำ เป็นต้น แต่ปัญหาหลักๆจะเป็นกลิ่นทางอากาศ ที่เกิดจากขี้ยางก้อนที่ยังไม่ได้ถูกชะล้าง การกักเก็บน้ำยาง และบ่อบำบัดน้ำเสีย

ด้านประสานความร่วมมือในระดับเข้ามามีบทบาท

ทางองค์การบริหารส่วนตำบลพังงา ได้เปิดโอกาสให้ประชาชนเข้ามามีบทบาทร่วมกันไม่ว่าจะเป็นการประชุม การแสดงความคิดเห็นและข้อเสนอแนะต่างๆ การลงพื้นที่ตรวจสอบโรงงาน ทางองค์การบริหารส่วนตำบลพังงาจะให้ประชาชนมาร่วมด้วยทุกครั้ง และยังมีการจัดตั้งกลุ่มเครือข่าย เช่น เครือข่ายสิ่งแวดล้อมคลองแวง เครือข่าย

ชุมชน เป็นต้น กลุ่มเครือข่ายเหล่านี้จะมาร่วมในการประชุมและร่วมกับทางองค์การบริหารส่วนตำบลพังลาในการทำงานแก้ไขปัญหาด้านสิ่งแวดล้อมต่างๆ

ด้านประสานความร่วมมือในระดับประชุมทางการ

ทางองค์การบริหารส่วนตำบลพังลา ได้ร่วมประชุมทางการเดือนละ 1 ครั้ง โดยให้ประชาชนในพื้นที่มาเข้าร่วมประชุม และมีทุกภาคส่วนที่เกี่ยวข้องกับการแก้ไขปัญหากลิ่นเหม็นจากโรงงานยางพาราเข้ามาเข้าร่วมประชุม ได้แก่ อุตสาหกรรมจังหวัด สิ่งแวดล้อมภาค 16 ตัวแทนโรงงานอุตสาหกรรมทั้งหมด เครือข่ายต่างๆ และประชาชนในพื้นที่ เป็นการเปิดเวทีพูดคุยและทำความเข้าใจถึงปัญหาต่างๆที่เกิดขึ้น ของทุกภาคส่วน รวมทั้งให้แสดงความคิดเห็นและเสนอข้อเสนอแนะต่างๆด้วย

ด้านการบริหาร

คณะผู้บริหารก็เป็นปัจจัยสำคัญในการแก้ไขปัญหากลิ่นเหม็นจากโรงงานยางพารา การที่มีคณะผู้บริหารที่มีความเสียสละในการทำงานแก้ไขปัญหที่เกิดขึ้นในชุมชน อีกทั้งยังมีความรู้ความสามารถ และเข้าใจถึงการประสานความร่วมมือในชุมชน และพร้อมที่จะสนับสนุนในทุกๆด้าน เช่น คณะบริหารลงพื้นที่ในทุกๆโครงการ ให้คนในชุมชนช่วยกันตรวจสอบดูแลน้ำ หากมีความผิดปกติของน้ำ มีสัตว์น้ำตายเป็นจำนวนมาก ก็ให้รีบแจ้งมายังองค์การบริหารส่วนตำบลพังลา หรือทางไลน์กลุ่ม ซึ่งทางองค์การบริหารส่วนตำบลพังลาพร้อมที่จะช่วยและสนับสนุนในทุกๆเรื่อง ก็จะทำให้การแก้ไขปัญหាประสบความสำเร็จได้ไม่ยาก แต่ก็อยู่ที่ความร่วมมือของประชาชนในพื้นที่ด้วย ที่ต้องต้องช่วยเหลือกัน

ด้านชุมชนเข้มแข็ง

ผู้นำชุมชนมีความสำคัญในการแก้ไขปัญหากลิ่นเหม็นจากโรงงานยางพารา ยิ่งเป็นผู้นำที่มีความรู้ความสามารถ เป็นคนที่มีจิตใจดี มีเมตตา มีความเสียสละ

สูง และช่วยผลักดันคนในชุมชน รวมทั้งผู้นำได้จัดตั้งเป็นกลุ่มเครือข่าย สิ่งแวดล้อมคลอง
แฉะ ทำให้คนในชุมชนอยากที่จะเข้าร่วมกลุ่ม และช่วยกันแก้ไขปัญหากลิ่นเหม็นจาก
โรงงานอุตสาหกรรม และปัญหาสิ่งแวดล้อมในด้านอื่นๆ การที่มีผู้นำที่มีความเสียสละ มี
ความรู้ความสามารถ มีความเมตตา ถือเป็นปัจจัยสำคัญที่ทำให้การประสานความร่วมมือ
ของคนในชุมชนประสบความสำเร็จ และเป็นชุมชนเข้มแข็งได้

ด้านกฎหมาย ระเบียบและแรงจูงใจ

โรงงานอุตสาหกรรม มีกฎหมายข้อบังคับ สำหรับโรงงาน แต่
กฎหมายตรงนี้จะเห็นผลไม่ชัดเจน เพราะว่าทางองค์การบริหารส่วนตำบลพังลา ไม่ได้มี
อำนาจในการใช้กฎหมาย เพียงแต่เป็นตัวกลางในการช่วยดูแลปัญหาที่เกิดขึ้น เพราะ
อำนาจเด็ดขาดจะขึ้นอยู่กับ อุตสาหกรรมจังหวัดสงขลา ทำให้โรงงานไม่ค่อยจะเกรงกลัวใน
ส่วนขององค์การบริหารส่วนตำบลพังลา แต่อย่างไรทางโรงงานอุตสาหกรรมก็ได้ให้ความ
ร่วมมือเป็นอย่างดี แรงจูงใจสำคัญของประชาชนที่เห็นชัดเจนคือ การที่คณะผู้บริหาร ผู้นำ
ชุมชน หน่วยงานที่เกี่ยวข้อง มีความเสียสละสูง มีการลงพื้นที่ในทุกครั้ง มีการทำงานกัน
อย่างจริงจัง มาระดมความคิดที่จะช่วยกันแก้ไขปัญหากลิ่นเหม็นที่เกิดขึ้น จึงเป็น
แรงจูงใจสำคัญที่ทำให้คนในชุมชนเห็น และอยากเข้ามาร่วมกันแก้ไขปัญหามากขึ้น

**วิธีการประสานความร่วมมือระหว่าง ภาครัฐ องค์กรปกครองส่วนท้องถิ่น และ
ชุมชนในการแก้ไขปัญหากลิ่นเหม็นจากโรงงานยางพาราในเขตพื้นที่ตำบลพังลา อำเภอ
สะเตา จังหวัดสงขลา**

องค์การบริหารส่วนตำบลพังลา อำเภอสะเตา จังหวัดสงขลา ได้รับการ
ร้องเรียนจากชาวบ้านเรื่องกลิ่นเหม็นจากโรงงานอุตสาหกรรมยางพารามานานหลายปี ก็ได้
เข้าไปดูแลปัญหาในส่วนตรงนี้มาโดยตลอด แต่กลิ่นก็คงมีอยู่ จนเมื่อกลางปี 2559 กลิ่น
เหม็นจากโรงงานยางพารามีความรุนแรงมาก ทำให้โรงเรียนกอบกุลวิทยาคม และโรงเรียน
วงศ์วิทย์ ที่อยู่ใกล้กับโรงงานยางพาราได้รับผลกระทบเป็นอย่างมาก จึงได้เข้ามาร้องเรียน

กับองค์การบริหารส่วนตำบลพังลา ทางองค์การบริหารส่วนตำบลพังลา ก็ได้ทำเรื่องไปยัง
อุตสาหกรรมจังหวัดถึงปัญหาดังกล่าวที่เกิดขึ้น ทางอุตสาหกรรมจังหวัดจึงได้จัดประชุม
ทางการ เป็นประชุมเดือนละ 1 ครั้ง สลับหมุนเวียนไปทุกโรงงาน เพื่อเปิดเวทีให้ทุกภาค
ส่วนเข้ามาร่วมพูดคุยและทำความเข้าใจร่วมกัน มีทั้ง อุตสาหกรรมจังหวัดสงขลา
สิ่งแวดล้อมภาค 16 ตัวแทนจากโรงงานอุตสาหกรรมทุกโรงงาน องค์การบริหารส่วนตำบล
พังลา เทศบาลตำบลคลองแงะ ประชาชนในพื้นที่ โรงเรียน เป็นการรวมตัวกันของทุกภาค
ส่วนที่เกี่ยวข้อง เข้ามาร่วมพูดคุยถึงปัญหา แสดงความคิดเห็น รวมทั้งทางอุตสาหกรรม
จังหวัดจะให้โรงงานชี้แจง และจัดทำแผนปรับปรุงแก้ไขปัญหาที่เกิดขึ้น ให้นำมาชี้แจงต่อที่
ประชุมในทุกๆครั้งด้วย บางโรงงานอุตสาหกรรมที่ไม่มีผลกระทบต่อสิ่งแวดล้อม ก็ได้เชิญ
มาเข้าร่วมประชุมด้วย เพราะอยากจะเป็นหนึ่งเดียวกัน หลังจากที่มีการร่วมประชุมกับ
ทุกภาคส่วนประจำทุกเดือน และทางโรงงานอุตสาหกรรมก็ได้มีแผนปรับปรุงแก้ไขอย่าง
ต่อเนื่อง ก็ทำให้กลิ่นเหม็นเบาบางลงมาก จากเหม็น 100% ตอนนี้อยู่ที่เหลือประมาณ 20 -
30% และสิ่งที่ทำให้การประสานความร่วมมือเป็นผลสำเร็จอีกอย่างคือ มีการสร้างกลุ่มไลน์
ขึ้นมา โดยเชิญทุกภาคส่วนเข้าไปในกลุ่มไลน์นี้ เป็นการเปิดช่องทางที่สามารถพูดคุยกันได้
ตลอดเวลาโดยไม่ต้องรอการประชุมในทุกๆเดือน หรือต้องไปร้องเรียนที่องค์การบริหาร
ส่วนตำบลพังลา เมื่อมีข่าวของเรื่องกลิ่น หรือผลกระทบต่อสิ่งแวดล้อม ก็จะส่งข้อมูลในไลน์
กลุ่ม เพื่อเป็นการแจ้งให้กับทางโรงงานทราบโดยทั่วกัน ทางโรงงานจะได้ทำการยับยั้งกลิ่น
หรือผลกระทบที่เกิดขึ้น อีกทั้งทางองค์การบริหารส่วนตำบลพังลา กับประชาชนก็จะลง
พื้นที่ไปดูปัญหาที่แจ้งเข้ามาทันที ซึ่งถือว่าการประชุมทางการของทุกภาคส่วน กับกลุ่มไลน์
ที่ได้สร้างขึ้นนี้ ถือเป็นสิ่งที่ตอบโจทย์ในเรื่องของการประสานความร่วมมือของภาครัฐ
องค์กรปกครองส่วนท้องถิ่น และประชาชน ในการแก้ไขปัญหากลิ่นเหม็นจากโรงงาน
ยางพารา ถือเป็นความสำเร็จของการประสานความร่วมมือกันอย่างแท้จริง

การประสานความร่วมมือระหว่าง องค์กรปกครองส่วนท้องถิ่น และชุมชนในการ
แก้ไขปัญหากลิ่นเหม็นจากโรงงานยางพารา ที่ตำบลพังลา อำเภอสะเดา จังหวัดสงขลา

ข้อเสนอแนะที่ได้จากการวิจัย

1. องค์การบริหารส่วนตำบลพังลา

ทางองค์การบริหารส่วนตำบลพังลา อยากจะให้ประชาชนให้ความสำคัญถึงปัญหาที่เกิดขึ้น ไม่ว่าจะเป็นปัญหากลิ่นเหม็น จากโรงงานยางพารา หรือปัญหาในด้านอื่นๆ อยากจะให้นำปัญหามาสู้องค์การบริหารส่วนตำบลพังลา หรือไม่ก็ทางไลน์กลุ่ม และอยากให้ประชาชนให้ข้อเท็จจริงมากที่สุด เพื่อทางองค์การบริหารส่วนตำบลพังลาจะได้แก้ไขปัญหาได้ถูกทาง และอยากให้ประชาชนออกมาร่วมพบปะพูดคุยกับทางองค์การบริหารส่วนตำบลมากกว่านี้ เพราะจะได้ทราบถึงปัญหาที่เกิดขึ้นกับชุมชนของท่าน เพราะแต่ละชุมชนแต่ละหมู่บ้าน ก็อาจจะมีปัญหาที่ได้รับผลกระทบที่แตกต่างกันไป และอยากให้ชุมชนตระหนักถึงความเป็นครัวเรือน เพราะแต่ละครัวเรือนก็ปล่อยน้ำเสียโดยไม่ผ่านการบำบัด โดยมองว่าโรงงานอุตสาหกรรมเป็นโรงงานที่ใหญ่ แต่เอาจริงๆแล้ว ถ้าหลายครัวเรือนรวมกัน ก็ไม่แพ้โรงงานอุตสาหกรรมเลย อยากจะขอความร่วมมือหรือไม่ก็ท้องถิ่นที่เกี่ยวข้อง ให้ทำบำบัดน้ำเสียของชุมชนก่อน หรือไม่ก็มาตรการหรือกฎหมายมารองรับ เพื่อให้ภาคประชาชนได้บำบัดน้ำเสียก่อนที่จะปล่อยลงสู่แหล่งน้ำสาธารณะ และสิ่งสุดท้ายคือ อยากจะให้ภาครัฐจริงจังในการแก้ไขปัญหาจริงๆ เช่นถ้าพบต้นตอของการทำลายสิ่งแวดล้อม ก็อยากจะให้อุตสาหกรรมจังหวัดใช้มาตรการเด็ดขาด คือปิดโรงงานไปตามกำหนดเวลาของกฎหมาย ต้องการให้ภาครัฐมีความจริงจัง มีเสถียรภาพ เพราะในส่วนขององค์การบริหารส่วนตำบลพังลา เวลาเกิดปัญหาจากโรงงานอุตสาหกรรม กฎหมายไม่ได้อยู่ในมือของทางองค์การบริหารส่วนตำบลพังลา ทางท้องถิ่นเป็นแค่ตัวกลาง แต่ไม่มีกฎหมายที่เบ็ดเสร็จในการจัดการ กฎหมายเบ็ดเสร็จอยู่ที่อุตสาหกรรมจังหวัดสงขลา ในการประสานความร่วมมือระหว่างภาครัฐ องค์กรปกครองส่วนท้องถิ่น และชุมชน ถือว่าประสบความสำเร็จแล้ว เพราะทุกภาคส่วนให้ความร่วมมืออย่างดีเยี่ยม

2. ประชาชน

อยากจะให้ประชาชนส่วนใหญ่ตระหนักในการรักบ้านเกิดของตนเองเมื่อเกิดปัญหา ก็อยากจะให้ออกมาร่วมแสดงความคิดเห็นในการแก้ไขปัญหาที่มากกว่านี้ ต่างคนต่างได้รับผลกระทบการกลืนเหม็นที่เกิดขึ้นจากโรงงานยางพารา ออกมาว่ากล่าว แต่เมื่อถึงเวลาร่วมประชุมไม่ค่อยจะมาประชุม อยากจะให้ทุกคนออกมามีส่วนร่วมในการแก้ไขปัญหาที่เกิดขึ้นของชุมชนตนเอง เพราะในการประสานความร่วมมือในการแก้ไขปัญหาที่กลืนเหม็นจากโรงงานยางพาราที่ผ่านมา ถือว่าประสบความสำเร็จเป็นอย่างมาก กลืนเหม็นลดน้อยลงไปถึง 70-80% แต่ทุกอย่างจะไปหนักอยู่ที่ องค์การบริหารส่วนตำบล พังงา ผู้นำชุมชน ตัวแทนชุมชน และกลุ่มเครือข่าย แต่ประชาชนที่ร่วมแก้ปัญหายังมีอยู่น้อย และอีกอย่างที่ต้องการคือ กลุ่มเครือข่ายต่างๆ อยากได้เงินสนับสนุนจากหน่วยงานต่างๆบ้าง เพื่อใช้เป็นเงินทุนของกลุ่มในการขับเคลื่อนการทำงานของกลุ่มตนเอง

3. ภาครัฐ

อยากจะให้โรงงานยางพารา เวลาขนส่งให้รถบรรทุกติดแท็งค์รองรับน้ำยาง เพื่อไม่ให้น้ำยางไหลหยดลงบนพื้นถนน เพราะน้ำยางที่ไหลหยดบนพื้นถนนเมื่อโดนแสงแดด ก็จะทำให้เกิดกลิ่นที่เหม็นมากเหมือนกัน

5.4 ข้อเสนอแนะในการทำวิจัยครั้งต่อไป

1. กลุ่มตัวอย่างที่ได้ศึกษาในครั้งนี้ เป็นตัวแทนของภาครัฐ องค์กรปกครองส่วนท้องถิ่น และประชาชนบางส่วน ในการศึกษาครั้งต่อไป ควรเพิ่มตัวแทนจากโรงงานอุตสาหกรรม และประชาชนของทุกหมู่บ้าน เพื่อที่จะได้ข้อมูลที่ครบถ้วนสมบูรณ์
2. ควรขยายระยะเวลาในการศึกษาวิจัยมากกว่านี้ เพราะบางครั้งอาจจะต้องลงพื้นที่ซ้ำ ซึ่งระยะทางและเวลา ก็เป็นอุปสรรคในการศึกษาวิจัย

บรรณานุกรม

- กรมโรงงานอุตสาหกรรม, พระราชบัญญัติโรงงาน พ.ศ. 2535. (2535). ค้นเมื่อ 12 ตุลาคม 2561, จาก <http://www.diw.go.th/hawk/content.php?mode=laws&tabid=1>
- กรมอนามัย, พระราชบัญญัติการสาธารณสุข พ.ศ. 2535. (2550). ค้นเมื่อ 12 ตุลาคม 2561, จาก <http://laws.anamai.moph.go.th/main.php?filename>
- ฉวีวรรณ ปุรานิติ. (2556). การประสานงานในการจัดตั้งโรงงานอุตสาหกรรมในประเทศไทย. ปรินญาตฤๅษๅบัณฑิต(รัฐประศาสนศาสตร์), มหาวิทยาลัยรามคำแหง
- ปฤๅภา พรหมเลิศ. (2548). การประสานเครือข่ายทางสังคมในการป้องกันอุทกภัยในเขตลุ่มน้ำปิงตอนล่าง. ปรินญาตฤๅษๅบัณฑิตทางสังคมศาสตร์(สังคมวิทยา), มหาวิทยาลัยรามคำแหง
- รองศาสตราจารย์ ดร. นครินทร์ เมฆไตรรัตน์. การศึกษาและรวบรวมตัวอย่างการบริหารกิจการบ้านเมืองแบบร่วมมือกัน (Collaborative Governance) ระหว่างภาครัฐองค์กรปกครองส่วนท้องถิ่น ภาคธุรกิจเอกชน ภาคประชาสังคมและชุมชน. [ออนไลน์], ค้นเมื่อ 12 ตุลาคม 2561, จาก <http://www.opdc.go.th>
- สุธีลา ตฤๅยะเสถียร. (2548). มลพิษสิ่งแวดล้อม. กรุงเทพมหานคร: สำนักพิมพ์รวมสาส์น (1977)จำกัด
- สายสุรี จุติกุล. (2549). การศึกษาเกี่ยวกับรูปแบบการประสานงานของหน่วยงานด้านเยาวชนนอกระบบโรงเรียน. กรุงเทพมหานคร: สำนักพิมพ์องค์การสงเคราะห์ทหารผ่านศึก